

Liturgie voor de (online) viering van zondag **23 mei 2021, 10.00 uur**
Eerste Pinksterdag, Vijftigste dag van Pasen

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Jeannette de Geus

Organist: Gert van der Schoor

Voorzangers: diverse gemeenteleden

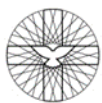

Thema: Ik zie het aan je! Van verbijstering naar en – thou - siasme.

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op www.kerkdienstgemist.nl

Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

**Protestantse
Kerk**

Protestantse gemeente te IJsselstein

➤ Heeft u iets voor de voorbeden in deze dienst?

Mail het naar E dienen@pgij.nl Dan krijgt het een plekje in deze dienst.

- De Paaskaars brandt
- Orgelspel vooraf: Variaties *Gezang 252* (LvdK) - Willem Vogel (1920-2010)
- Welkom door de voorganger

Goede morgen allemaal – hier in de kerk en thuis.

Het is fijn dat er weer een aantal mensen hier live aanwezig kan zijn. Tegelijk is het nog behelpen. En beseffen we dat er nog veel niet zijn die er wél zouden willen zijn. Ik hoop, dat we een gezegende dienst zullen hebben. En dat we achteraf zeggen: de Geest was er bij! En dat we dat ook meenemen de wereld in. En dat je hoort: Ik zie het aan je – de Geest van God is in je!

We bereiden ons in stilte en met orgelspel voor.

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort orgelspel: *Dialogue sur les grands jeux* - Francois Couperin (1668 -1733)
- We gaan staan
- Groet en Bemoediging
- Er wordt voor ons gezongen: intochtlied: Psalm 68: 3 en 12
- Gebed aan het begin

Here God,
uw heilig vuur
zoekt onderdak bij mensen,
een huis, een lichaam.
De wind,
Uw Adem raakt ook ons.

Maar wachten
maakt ons zo moe
en niet zelden
is de nacht duister –
ga dan over ons op
als de zon!

Deel met ons de dag
en geef ons
in de Geest van Uzelf:
de diepe blijdschap,
ware wijsheid
en de moed
om getroost te leven
in deze wereld.
In het volste vertrouwen
dat U zelf
bij ons bent,
mét ons gaat.
En in ons woont
en enthousiast maakt.

(naar Sytze de Vries, *Bij gelegenheid 1*, p.163)

- We gaan zitten
- Er wordt voor ons gezongen: Lied 680:4 en 5

- Smeekebed, besloten met het voor ons gezongen: *'Heer, ontferm U!'*

Here God,
 wij bidden U
 om alle leven
 geest-loos,
 waar het vuur is gedooft,
 waar de liefde verdween,
 waar de dood zijn kansen grijpt,
 waar enthousiasme is verdwenen,

om alle mensen
 vereenzaamd, onbemind,
 gescheiden
 door talloze breuken en kloven,
 door vooroordeel
 en zelfgenoegzaamheid,
 door onmacht en angst,

om deze wereld
 in de wurggreep van geweld,
 een woestijn van zelfbehoud,

om heel deze schepping

die de lofzang niet meer zingt.

Daarom bidden en smeken we:

...

(Pinksteren. Smeekgebed. Naar Sytze de Vries_*Zolang*_p232)

- Er wordt voor ons gezongen: een loflied: Lied 675

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

Here God,
 we willen graag u horen spreken,
 hier in de kerk, thuis bij mensen
 en overal.
 Maar als u spreekt,
 dan zijn we verward, verbijsterd zelfs.
 En we spotten er mee.
 Dan is het moeilijk te vertrouwen.
 We vragen u om uw Geest,
 dat die ons voorbij brengt
 aan verwarring, verbijstering en spot.
 Geef een vlam in ons bestaan,
 een zucht wind.
 Geef ons het enthousiasme om uw liefde te delen
 Amen

- Moment voor de kinderen

Tellen naar Pinksteren

Vandaag is het Pinksteren. De kinderen horen waar dit feest staat in de reeks van Goede Vrijdag, Pasen en Hemelvaart.

Wat heb je nodig? - vier afbeeldingen die slaan op één van de feesten: Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren. Ik gebruikte de afbeeldingen uit de Kijkbijbel

Aan de slag:

- Laat het beeld zien met daarop 'Goede Vrijdag'. Vraag de kinderen waar we op deze dag aan denken.

- Blijf bij dit beeld en vraag de kinderen om drie stappen op de plaats te maken.

Elke stap staat voor een dag.

- Wat gebeurde er drie dagen na Goede Vrijdag? Laat nu het beeld zien van 'Pasen'.

- Vraag de kinderen opnieuw stappen te zetten. Tel met elkaar hardop veertig stappen.

- Het is nu veertig dagen na Pasen. Weten de kinderen wat er toen gebeurde met Jezus?
- Laat het beeld zien van 'Hemelvaart'.
- Doe met elkaar nog tien stappen op de plaats.
- We zijn bij vandaag aangekomen. Welk feest vieren we vandaag? Laat het beeld zien van 'Pinksteren'.
- Vraag aan de kinderen:
  - Hoeveel dagen na Hemelvaart werd het Pinksteren? > 10
  - En hoeveel dagen na Pasen? > 50
  - Wat vieren we vandaag? de 50^e dag, Pinksteren
  - Wie is de Heilige Geest?
- Er wordt voor ons gezongen: Lied 683
- Eerste Schriftlezing: Johannes 14:15-17 (NBV)

¹⁵Als je mij liefhebt, houd je dan aan mijn geboden. ¹⁶Dan zal ik de Vader vragen jullie een andere pleitbezorger te geven, die altijd bij je zal zijn: ¹⁷de Geest van de waarheid. De wereld kan hem niet ontvangen, want ze ziet hem niet en kent hem niet. Jullie kennen hem wel, want hij woont in jullie en zal in jullie blijven.

- Er wordt voor ons gezongen: Lied 360:1 en 2
- Tweede Schriftlezing: Handelingen 2:1-13 (NBV)

²Toen de dag van het Pinksterfeest aanbrak waren ze allen bij elkaar. ²Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, dat het huis waar ze zich bevonden geheel vulde. ³Er verschenen aan hen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten, ⁴en allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven.

⁵In Jeruzalem woonden destijds vrome Joden, die afkomstig waren uit ieder volk op aarde. ⁶Toen het geluid weerklonk, dromden ze samen en ze raakten geheel in verwarring omdat ieder de apostelen en de andere leerlingen in zijn eigen taal hoorde spreken. ⁷Ze waren buiten zichzelf van verbazing en zeiden: 'Het zijn toch allemaal Galileeërs die daar spreken?' ⁸Hoe kan het dan dat wij hen allemaal in onze eigen moedertaal horen? ⁹Parten, Meden en Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kappadocië, mensen uit Pontus en Asia, ¹⁰Frygië en Pamfylië, Egypte en de omgeving van Cyrene in Libië, en ook Joden uit Rome die zich hier gevestigd hebben, ¹¹Joden en proselieten, mensen uit Kreta en Arabië – wij allen horen hen in onze eigen taal spreken over Gods grote daden.' ¹²Verbijsterd en geheel van hun stuk gebracht vroegen ze aan elkaar: 'Wat heeft dit toch te betekenen?' ¹³Maar sommigen zeiden spottend: 'Ze zullen wel dronken zijn.'

- Er wordt voor ons gezongen: Lied 687:1 en 2
- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

“*Jij hebt zeker een boterham met chocolade pasta gegeten?*” – dat kun je zien aan de bruine lippen van iemand. “*Je trui zit achterste voren!*” – en dat zegt dat iemand haast had. Als je een leuk geheim hebt, dan zien mensen misschien pretogen bij je. Of je straalt als je je heel gelukkig voelt. Ik zie het aan je!

Vandaag vieren we Pinksteren. God geeft zijn Geest. Dat is te zien en trouwens ook te horen aan de leerlingen. En is het ook aan ons te zien?

Soms zie ik vrolijke, geestdriftige christenen met een lach op het gezicht. En ik zie ze gedreven en uitbundig bezig zijn. En dan denk ik: Is dat niet een beetje overdreven? Ben je altijd zo? Ook als je eigenlijk alleen maar kunt huilen? Mijn vooroordeel is dat je het beeld dat ik net overdreven schetste vooral bij leden van Pinkstergemeenten zie. Of soortgelijke.

Hoe gaat de verteller van Handelingen er mee om? Dat zinnetje “Ik zie het aan je” betekende dat ik eens extra ging kijken naar wát je dan ziet in het verhaal. En wat er allemaal gebeurt.

Geluid als van een windvlaag. Soort van vlammen als vuurtongen. Spreken in vreemde talen.

En ik keek naar de reacties die beschreven worden. Emoties spelen een grote rol. Dat past wel in onze tijd. De meest gestelde vraag die een interviewer in onze dagen stelt is misschien wel deze: “*Wat voel je?*”

In het eerste deel van Handelingen 2 kom je een hele hoop woorden tegen die iets van de reacties van de omstanders beschrijven.

In vers 7 en 12 kom je hetzelfde Griekse woord tegen. De ene keer wordt het vertaald met ‘*buiten zichzelf van verbazing*’. De andere keer met ‘*verbijstering*’. Maar er worden ook nog andere woorden gebruikt. Denk aan: ‘*verwarring*’, ‘*geheel van hun stuk gebracht*’. Maar ook is er ‘*spot*’ en wordt er schertsend en lachend gereageerd.

Het zijn dus uiterste gemengde reacties die komen op wat er te zien en te horen is. Bepaald niet meteen instemming en aanvaarding. En ook niet direct vrolijkheid en geestdrift of bezieling. Integendeel. Men is sceptisch en twijfelachtig. Er komen vragen en er is ongeloof. Ja, ongemak. Er is ronduit verwarring en verbijstering.

Waardoor komt die verbijstering? Wat wordt er verteld?

Er is dus geluid. Geluid als van een hevige windvlaag; ruisen zoals van een geweldig gedreven ademen, alsof het hard begon te waaien.

Er is vuur. Er verschijnen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreiden. En er is de constatering: allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven. Wind, vlammen.

Dat verwijst in de Bijbel meer dan eens naar de aanwezigheid van God, naar het spreken van God zelf. Vgl. bijvoorbeeld Mozes en de brandende braamstruik. Of de vuurkolom die het volk Israël beschermt tegen de Egyptenaren bij de uittocht. Of het geschenk van de Tien Woorden.

Wind, vuur, soms ook aardbeving – dat is taal van de Bijbel om te vertellen: God is aan de gang! God spreekt. Het is ongrijpbaar en fascinerend. Past niet bij menselijke planning of organisatie. Het is er plotseling, zonder menselijk ingreep. Het overkomt je. En de uitwerking is krachtig.

De aanwezigheid van God, het spreken van God, het doen en laten van God – dat roept blijkbaar verbijstering op. Hoe kan dat nu? God spreekt en het roept afstand en onbegrip op!

De Bijbelse vertellers laten zo zien, dat het om iets van een andere orde gaat dan we gewend zijn. Het gaat om iets van Boven, van een andere kant. Het is iets van God. Het is een hemels gebeuren dat niet in onze rationele termen van oorzaak en gevolg te vatten is. Daarmee kun je een eind komen in het geloof. En het is ook echt dringend aan te bevelen om in het geloof je verstand te gebruiken. Toch gaat het uiteindelijk niet om begrip, maar om, zo te zeggen: commitment. Dat is overtuiging. Dat is betrokkenheid en inzet. En het is meer van het hart, dan van het hoofd. Het is geloof en vertrouwen.

Het geluid van de windvlaag en het vuur maken de mensen tot één gemeenschap. Er is sprake van een overweldigende kracht die die mensen niet konden weerstaan. Die ook buiten menselijke controle lag. Maar je kunt het niet afdwingen of organiseren. Er kan alleen op gewacht worden.

Bij de voorbereiding zat ik ook steeds aan een ander woord te denken. Dat is het woord ‘enthousiasme’. Als iemand enthousiast is, kun je dat ook zien. Gedreven, vol inspiratie en inzet, geestdrift. En dan past dat zinnetje ook: Ik zie het aan je! Enthousiasme is een vanuit het Grieks in onze taal overgekomen woord. ‘enthous’ = *en theo* (ἐνθεος): god in zich hebbend. Dat god in je zit. Mensen die enthousiast zijn, zijn dus door een godheid geïnspireerde personen. Geestdriftige mensen. Nu komt dat Griekse woord letterlijk niet zo voor in de Bijbel. Maar om het even een beetje ingewikkeld te maken: Er is een ander Grieks woord dat in het Nederlands is vertaald met enthousiasme. Dat kom je wel tegen in verschillende teksten, maar ik laat die nu rusten.

Toch: die link met ‘en theo’, met dat ‘god in je zit’, is mooi. En dan is er ook een band met de Heilige Geest. Want: Niet het woord, maar de gedachte komt wél in de Bijbel voor. Lees nog eens wat Jeannette uit Johannes 14 las: De Geest van de waarheid zal altijd bij ons zijn. “... want hij woont in jullie en zal in jullie blijven.” Het geschenk van de Geest maakt dat we dus letterlijk en – thou – siast zijn. God in ons, wij in God.

Ik vind dat aan de ene kant erg mooi. Bemoedigend en troostvol. Maar ook een hele uitdaging. Zo dichtbij komt God, tot in ons. Dat vraagt om kritisch zijn. Want wie garandeert dat het enthousiasme van God komt? En niet iets van jezelf is, van je

eigen geest? Het kan gaan om je eigen doelen, je eigen wensen. Die hoeven niet altijd vruchten van de Geest te zijn .

En tóch durft God het aan: wonen in ons. In ons blijven.

Kun je dat dan aan ons zien? Kan iemand tegen je zegen: *“Jij hebt de Geest in je. Ik zie het aan je.”*

Ik geloof van wel. Ik vertrouw erop, dat je het kunt zien, kunt merken. Misschien niet steeds aan een uitbundige lach en veel vrolijkheid. Maar wel aan een doorleefde uitstraling.

Met vuur, al is het maar een vonkje.

Met wind, al is het maar een zuchtje.

Ik zie het aan je!

Aan de blik uit je ogen.

De lach op je gezicht.

De woorden die je spreekt.

De daden die je doet.

Ik zie het aan je.

Zo ga je van verbijstering naar en – thou – siasme!

Ik zeg het tenslotte nog een keer anders.

Met woorden van Greet Brokerhof-van der Waa:

Kracht die motiveert

Er is een kracht die vleugels geeft
en mensen motiveert.

Die zorgt dat jij mislukkingen
en tegenwind trotseert.

Een kracht die diep vanbinnen werkt
en daar een vonk ontsteekt.

Die enthousiasme in je wekt
en tegenzin doorbreekt.

Je voelt die kracht soms door een blik
of door wat iemand zegt.

Je voelt haar bij een compliment
dat eerlijk is en echt.

Ze is waar mensen samen zijn
om voor iets goeds te gaan.

Waar mensen heel verschillend zijn
en toch elkaar verstaan.

Ze komt en gaat en stuurt je aan,
ze raakt je onverwacht,

die kracht die groter is dan jij
 en dan jouw eigen kracht.
 Als wind die ons een zetje geeft,
 een golf in jou en mij,
 zo voelt het dan, en even komt
 de hemel heel dichtbij.

Greet Brokerhof-van der Waa
 (Bron: OASE jaargang 3, 2011, nr. 4)

Amen.

- Meditatief moment: orgelspel: *Nun bitten wir den Heiligen Geist* - Johann
 Gottfried Walther (1684 - 1748)

- Er wordt voor ons gezongen: 'God die met mensen is' (van Alfred C. Bronswijk op
 de melodie van Lied 672)

1. Kom zing op deze dag
 met ons het lied van leven.
 En deel met ons het licht,
 de kracht door God gegeven.
 Drink met ons uit de bron
 van water rijk en fris.
 Vier met ons nu het woord,
 dat God met mensen is.

2. Dat God met mensen is,
 dat willen wij beamen
 in woorden en in daad,
 met hart en handen samen.
 Zijn Geest door-ademt ons,
 bezielt héél ons bestaan.
 God die met mensen is,
 wil met ons verder gaan!

DIENST VAN HET ANTWOORD

Voor de gebeden uit:

Andere jaren hadden we altijd een Pinkstergroeten actie. Aty Janzen zorgde voor kaarten, ouderlingen en voorgangers zorgden voor de adressen. En wij met z'n allen voor de namen op de kaarten.

Dat is nu met corona anders. Vorig jaar lukte het al niet en kreeg ieder het verzoek zelf kaarten te sturen.

Nu hebben we een mooie kaart gebruikt met een kunstwerk van Leontien

Kurpershoek er op. Het heet *'het suizen van een zachte stilte'*. Zo kan de Geest van God ook aanwezig zijn.

Leontien bood voor de dienst aan om er iets van te vertellen.

Een foto van het werkstuk: http://www.leontienkurpershoek.nl/geest_foto3.html

Op de kaart verder nog passende woorden van ds. Irene van der Meulen.

De mensen van de diaconie en van pastoraat hebben er met vele vrijwilligers voor gezorgd dat de kaart bij een heleboel gemeenteleden kwam die wel een zuchtje wind in de rug kunnen gebruiken. Of een vonkje vurigheid.

Dank daarvoor!

- Actuele aanvullende berichten
- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Here God,

soms dringt het leven zich wel héél krachtig aan je op.

Prikkelend, sterk gekruid: om warm van te worden...

Het raakt je, dat enthousiasme van bezielde mensen.

Het pakt je, die droom of dat ideaal.

Het wakkert je aan,

geeft je het vertrouwen dat je bergen kunt verzetten.

Het zet je in vuur en vlam.

Dan springt de vonk over.

Even ervaar je Gods Geest.

Je proeft zijn goede vruchten: Liefde, vrede, vreugde.

Even maar. Het smaakt naar meer....

(Greet Brokerhof- van der Waa)

Dank uw wel,
goede God,
voor wind en vuur,
voor Pinkstergloed,
voor enthousiasme.

God,
Wie zijn wij,
als U niet bij ons bent?
Wie zijn wij,
als wij U niet in onze nabijheid ervaren?
Hoe vaak roepen wij U niet aan:
'Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?'
Uit het diepste van ons hart,
schreeuwt onze ziel naar U!
In het geloof weten wij dat U ons hoort.
Vanuit dat geloof bidden wij U
om Uw Geest van liefde en trouw.
Vanuit dat geloof bidden wij U,
dat uw Geest in onze harten moge waaien.
Uw Geest beziele ons,
opdat wij naasten mogen zijn van de ander.
Uw Geest inspire ons,
opdat wij door U gedragen, anderen mogen dragen.
Heer, God,
op de momenten dat wij het zwaar hebben,
mogen wij weten dat U ons het meest nabij bent.
Juist op dat kwetsbare en broze moment komt U ons tegemoet.
Moge dit ons bezielen, opdat wij zo mogen staan in het leven van alledag:
kwetsbaar en krachtig, broos en bezielend.
(Otto J. Ruff)

We bidden om uw aanwezigheid
bij ieder die een Pinkstergroet kreeg.

Ziekte:

Overlijden:

Jubileum:

Stil gebed

Het 'Onze Vader'

Onze Vader die in de hemelen zijt,

uw Naam worde geheiligd;
 uw Koninkrijk kome;
 uw wil geschiede
 gelijk in de hemel alzo ook op aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood,
 en vergeef ons onze schulden,
 gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
 en leid ons niet in verzoeking
 maar verlos ons van de boze.
 Want van u is het Koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.
 Amen.

- Delen van de bloemengroet
- Inzameling van de gaven:
- Ondersteuning diaconaat in arme regio's in Nederland.
- College van Kerkrentmeesters

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Twee manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43 RABO 0159 278 325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- U kunt bijdragen via deze QR code.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
 Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- Er wordt voor ons gezongen: slotlied (staande): Gezang 93:2 en 3 (uit *Zingenderwijs*, op de melodie van Psalm 118)
- Uitzending
- Zegen

De God van liefde die zijn liefde uitdeelde
 sterkt ons in onze liefde voor anderen.

De Zoon die zijn leven uitdeelde
 helpt ons te delen met elkaar.

De Heilige Geest die in ons woont
 bezielt ons zo en maakt ons enthousiast

dat wij zelf een zegen zijn.

(W.R. van der Zee, *Vlam van de Geest_p69*)

- Er wordt voor ons gezongen: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)
- Orgelspel: *Komm, Gott, Schöpfer, Heiliger Geist* (BWV 667) - Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)